

ΑΠΟ ΤΟ Γ' ΜΟΥ ΒΙΒΛΙΟ

“ ΖΩΗ ΚΙ ΑΓΑΠΗ,,

— ΣΤΟΝ ΙΔΑ —

ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΤΗΣ ΜΑΡΙΩΣ

Φέρνει ὁ βοριάς τὰ χιόνια ὁ νότος τὴ βροχὴ
Μὰ τῆς Μαριῶς τὰ μάτια φέρουν ἀνοιξή
Μιά τῆς ματιὰ οἱ ἀνέμοι παύουν νὰ φυσοῦν,
Μιά τῆς ματιὰ κι' ὁ γῆλιος λαμπροφαίνεται.

ΤΑ ΡΟΥΧΑΚΙΑ

Βάνει ἡ παιδοῦλα τᾶσπρα τῆς βγαίνει κι' ἀσπρίζει ὁ
[τόπος,
Γαλάζια πάει καὶ ντύνεται κι' ὁ κόσμος γαλαζιάζει.
Μαῦρα ρουχάκια φόρεσε κι' ἤγγε μαυροντυμένη
Γις κι' οὐρανὸς ἐμαύρισε στὸ γοργοπερασμά τῆς.

ΟΜΟΡΦΟΝΙΑ ΑΝΑΣΤΕΝΑΞΕ

Ὁμορφονιά ἀναστενάξε ψηλὰ σὲ παραθύρι
Κι' ὁ νιὸς ποὺ περνοδιάβρινε στέκεται τὴ ρωτάει :
Κοπέλλα μου πανέμορφη τί ἔχεις κι' ἀναστενάξεις ;
Ἄ θέλεις μῆλο πέμε το κυδῶνι γύρεψέ το
Ἄ θέλεις ρόδο κόκκινο πέμε νὰ πὰ σ' τὸ φέρω.
— Μὴδὲ καὶ μῆλο θέλω ἐγὼ μὴδὲ κυδῶνι θέλω
Μὴδὲ καὶ ρόδο κόκκινο νὰ πὰ νὰ μὲ τὸ φέρεις.
Σύρε καὶ μου κι' ἄσε με νὰ βαρυναστενάζω.

ΤΟ ΦΕΓΓΑΡΑΚΙ ΜΙΛΑΓΕ

Στὸν κ. Μάρκο Τσιριμῶκο

Τὸ φεγγαράκι μίλαγε μὲ τὸν ἀποσπερίτη
— Ἀποσπερίτη, γλήγορα ποὺ πᾶς καὶ βασιλεύεις,
Κάνε νὰ ἰδεῖς τὴ μάνα μου νὰ πῆς τὴν ἀργητά μου,
Κοπέλλα μὲ σταμιάτησε μὲ τὸ τραγουδισμό τῆς
Μὰ τὸ τραγούδι τέλεψε καὶ γὼ τὸ δρόμο πῆρα.

ΠΑΡΑΠΟΝΟ

Ὁμορφονιά στὴν ἀνοιξὴ πικρὰ παραπενοίεται.
— Ἀνοιξὴ ἀνοίγεις τὰ δέντρα φέρνεις τὰ χελιδόνια
Καὶ μένα τὴν καρδούλα μου τότε θὰ συνεφέρεις ;
Νὰ ξανανοῖξει σὰ μιλιά σὰν ἄσπρη μυγδαλίτσα,
Νὰ κελαηδοῦν στὰ κλώνια τῆς χίλιω λογιῶ πουλάκια ;

ΕΙΔΑ ΤΟ ΗΛΙΟΒΑΣΙΛΕΜΑ

Εἶδα τὸ ἡλιοβασίλεμα στὴ θάλασσα στὸν κάμπο
Τὸν εἶδα τὸν αὐγερινὸ πρὶ πάρεϊ νὰ χαράζει
Εἶδα καὶ τὴν ἀγάπη μου μαζὺ μᾶλλα κοράσια
Σὰν κρίνο σὰν τριαντάφυλλο μὲς στ' ἄλλα τὰ λουλούδια.
Πῆγα καὶ διαλογίζομαι καὶ νᾶβρω δὲν μποροῦσα
Ἄν εἶν' ἡ ἀγάπη μ' πιὸ ὁμορφὴ, ὁ αὐγερινὸς ἂν εἶναι,
Γιὰ τὰ ἡλιοβασίλεμα στὴ θάλασσα, στὸν κάμπο.
Πουλὰκι στὴν αὐλίτσα μου γλυκὰ ἄκουσα νὰ λέει:
Ὁμορφο-ν-τὸ βασίλεμα στὴ θάλασσα, στὸν κάμπο
Κι' αὐγερινὸς εἶναι γλυκὸς πρὶ πάρεϊ νὰ χαράζει
Μὰ εἶναι ἡ καλὴ σου πιὸ ὁμορφὴ καὶ πιότερο γλυκειά
[ναί.

ΑΝΟΙΓΟΥΝ ΤΑ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΑ

Ἀνοίγουν τὰ τριαντάφυλλα καὶ χαίρουντα, καὶ λένε :
Ὁ ἥλιος μᾶς γλυκοφιλεῖ τ' ἀγέρι μᾶς χιιδνεῖ
Μᾶς νανουρίζουν τὰ πουλιά μᾶς χαίρουντα τ' ἀηδόνια
Μᾶς κόφτουν καὶ οἱ πεντάμορφες στολίζονται καὶ πρέ-
[πουν.

ΜΕΡΑ ΤΟΥ ΜΑΪΟΥ

Μέρα τοῦ Μαΐου νιὸς ἄγουρος περπάτα,
Ἐσυνέτυχε μικρούλα μαυρομάτα,
Τὰ ματάκια τους τὰ μαῦρα ἀντικρουστήκαν
Ὁ νιὸς ὁ ἄγουρος καὶ ἡ κόρη ἀγαπηθήκαν.

Μέρα τοῦ Μαΐου τὴν κόρη ἐπαντρεύαν
Μ' ἀρχοντόπουλο, τραγουδάγαν χορεῖαν
Κι' ὁ νιὸς ὁ ἄγουρος, λεβέντης πὰ φτασμένος
Σὲ περιγιάλι ἀνεκοίτουσαν πνιγμένους.

ΤΑ ΔΑΚΡΥΑ

Πλάι σὲ ποτάμι κάθεται καὶ κλαίει ὁ νιὸς καὶ λέει :
Τὰ δάκρυα μου, ποτάμι μου, στὸ περβολάκι φέρε' τα
Στὸ περβολάκι τσ' ἀκαρδὴς τῆς κόρης τσ' ἀπονιάρας,
Νὰ ποτιστοῦνε τὰ δέντρα νὰ πικραθεῖ ὁ καρπὸς τους
Νὰ κόψει ἡ νιὰ νὰ φάει ἡ νιὰ νὰ ξαφνιαστεῖ νὰ λέει :
Γιατί καρποὶ μου εἰστε πικροί. — Τὸ ποταμάκι ρώτα:
— Ποτάμι μου τί γίνηκε καὶ οἱ καρποὶ πικραθήκαν;
— Ἐκατσε ὁ Γιάννος πλάι μου κ' ἔκλαψε στὰ νερά μου.
Ἐποτιστήκαν τὰ δέντρα καὶ πίκρανε ὁ καρπὸς τους.

ΤΟΥ ΑΔΕΛΦΟΥ ΜΟΥ Ν. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ

Στὸ γήλιο ἢ μυγδαλιὰ πολὺ πικρὰ παραπονιέται
—Γήλιο που μὲ ξεγέλασες κι' ἀνοιξα πρὶν τὴν ὥρα,
"Απονε μὲ παρότηρες κακὲ πηγες καὶ κρύφτης
Τώρα οἱ ἀγέρηδες φουσοῦν τώρα τὰ χιόνια πέφτουν
Καίνε τὰ δόλια ἀθήσια μου τὰ φύλλα μου μαραίνουν.

ΦΥΣΑ Ο ΑΓΕΡΑΣ

Φυσᾷ ὁ ἀγέρας τὰ κλωνάρια καὶ λυγίζουने
Καὶ τὰ παρόντά τους ἀρχινίζουने
— Πᾶψε ἀγέρα νὰ μᾶς σέρνεις καὶ νὰ μᾶς λυγᾷς
Ποιχοῦ νὰ μᾶς τσικίσεις πάψε νὰ φυσᾷς.

ΤΟΥ ΦΙΛΟΥ ΜΕΝΟΥ ΦΙΛΗΝΤΑ

Καλόχτιστο σπιτάκι σὲ παλάτι διπλὸς,
Μέσα βασιλοπούλα πῆγε κλείστηκε,
Τὸ περιτριγυρίζουν πριγκηπόπουλα
Κι ὁ βασιλεὺς τὴν πόρτα πᾶσι βαρυστυλᾷ
— "Ανοιξε περδικὰ μου κ' ἔβγα ἀηδόνι μου
Νᾶρέσεις γιὰ νὰ πάρεις πριγκηπόπουλο
— Μήτε τὴν πόρτα ἀνοίγω μηδὲ βγαίνω ἐγὼ
Μηδὲ ν' ἀρέσω θέλω πριγκηπόπουλο.

ΠΕΡΙΒΟΛΑΚΙ

Κορίτσι δεκοχτὼ χρονῶ πλούσιο περιβολάκι
Θέλω γιὰ μῆλα παίρνω τὰ θέλω γιὰ πορτοκίλια
Θέλω γιὰ κισσοπέριονα τὰ στήθια σου τ' ἀφράτα.
Κορίτσι δεκοχτὼ χρονῶ πλούσιο περιβολάκι
"Ο,τι καρπὸ κι' ἂν ὀρεχτῶ δὲ μοῦ τόνε στερεοῦεις.

ΝΥΧΤΑ ΠΑΡΕ ΤΟ ΔΡΟΜΟ...

Νύχτα πάρε τὸ δρόμο ἀγαπούλα μου
Κ' εἰμι στὸ περιγιάλι περδίζουλα μου
Τ' ἔχω στοιχηματίσει μὲ τὰ κύματα
Γιὰ νὰ τὰ ξεπεράσω στὰ φιλήματα,
Ἐκείνα θὰ φιλοῦνε τὴν ἀφρογαλιά,
Καὶ γὼ κόκκινα χεῖλια μαυράκια γλυκά.

ΙΩΣΗΦ ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΣ

— Σὲ λίγες μέρες ὁ συνεργάτης μας Λέων Κουκούλας βγάξει μιὰ σειρά τραγούδια του μὲ τὸν τίτλο «Τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου». Μερικὰ ἀπὸ τὰ τραγούδια του, λ. χ. «Τὸ τραγούδι τοῦ ἀλήτη», «Οἱ χαροκοποὶ», τὸ «Ἀττικὸ χάραμα» μποροῦνε νὰ χρησιμεύουν γιὰ ὑποδείγματα στοὺς ἑμμετροὺς ἀερολόγους τῆς τελευταίας φουρνιάς. Τὸ βιβλίο τοῦ Κουκούλα θὰ πουλιέται δυὸ δραχμὲς καὶ τὸ συσταίνουμε θερμότερα στοὺς ἀναγνώστες μας.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ Β.ΧΑΤΖΗ

Καίνο ποῦγινε καὶ γίνεται στὴν ποίησή μας, γίνεται καὶ στὴ ζωγραφική. Ἐνῶ δηλαδὴ ἡ ἐλληνικὴ φύση ἔχει τόσα στοιχεῖα ἀνεκμετάλλευτα, νὰ ποῦμε, στὴν ποίησιν, καθὼς τῇ θάλασσᾳ, λόγου χάριν, οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ποιητὲς μας ποὺ δὲν εἶχανε τὴ δύναμιν νὰ δημιουργήσουν ἕνα δικό τους κόσμον, περιστριγγάνανε στὴ μίμησιν τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ καὶ στὴν ἀπλὴ περιγραφὴ τῆς ζωῆς τοῦ βουνοῦ καὶ τοῦ κάμπου. Κ' ἐνῶ ἀκόμα κι' ἀπὸ παράδοσιν, κι' ἀπ' αὐτὴ τὴν ἴδιαν τὴ γεωγραφικὴ θέσιν τῆς χώρας μας εἵχαμε θαλασσινοὶ τὸ πῶς πολὺ, δὲν μπορέσαμε ν' ἀποχτήσουμε κανένα σχεδὸν ἄξιον τραγουδιστὴ τοῦ γαλαροῦ. Ἄν ἐξαίρεσοιμε δυὸ παλιούς ποιητὲς, τὸ Σπηλιωτόπουλον καὶ τὸ Δαμιανό, κανέναν ἄλλον δὲν ἔγραψε γιὰ τὴ θάλασσαν, τὸ πῶς πλούσιο αὐτὸ ποιητικὸ στοιχεῖον τοῦ τόπου μας. Ἐγραψε κι' ὁ Παλαμάς, βέβαια, τοὺς «Καίμους τῆς Λιμνοθάλασσας» κι' ὁ Πορφύρας πολλὰς φορὰς νοιώθει τίς ὁμορφες συγκινήσεις ποὺ γεννᾷ ἡ πολύτροπὴ ζωὴ τῆς. Μ' αὐτοὶ εἶναι ὑποκειμενικοὶ ποιητὲς καὶ ἡ θάλασσα δὲ μπόρεσε νὰ σταθεῖ σὺν ἀντικειμενικῶς, νὰ ποῦμε, σιωπῶς στὴν ποίησίν τους. Πρόκειται γιὰ κείνους ποὺ ἀποκλειστικὰ τὴ θάλασσαν τραγούδησαν. Τὸ ἴδιον λοιπὸν γίνεται καὶ στὴ ζωγραφικὴ. Στὴ ζωγραφικὴ μάλιστα ὑπάρχει καὶ τ' ἄλλο τὸ πῶς πλούσιον. Ἐνῶ τὸ ἐλληνικὸ τοπίον εἶναι γυμνὸ μᾶλλον καὶ ξερὸ καὶ τὸ γαλαξιοτοῦρανὸν δὲν ἐναρμονίζεται μὲ τὸ φαντασμαγορικὸ πρᾶσινον τοῦ κάμπου, ἡ θάλασσα, ἀντίθετα, ἐκπλήσσεται πλούσια γύρω μας, μ' ὅλες τίς ἐναλλαγὰς τῶν χρωμάτων τῆς, μὲ τοὺς θυμους τῆς καὶ τὰ χάρια τῆς, μὲ τὰ κροτάλια τῆς καὶ τοὺς βράχους τῆς, μὲ τὴν πολυμορφὴ τέλος ζωῆς τῆς. Καὶ μέτα σ' ἕνα σωρὸ ζωγράφων ποὺ δὲν εἶχανε τὴ δημιουργικὴ δύναμιν ἐνὸς Γκούζη κ' ἐνὸς Λύτρα, μὲ κόπον ξεχωρίζουμε τοὺς λιγιστοὺς θαλασσογράφους μας, τὸ Βελωνάκη, τὸ Μπορταλέντη, τὸ Γαλιῶ καὶ τὸ Β. Χατζῆ ποὺ λίγο καιρὸ πῶρα πέθανε, χωρὶς νὰ μπορέσει νὰ τελώσῃ τὸ ἔργον του, γιατί πᾶσι νὰ πιστέψῃ κανένας πῶς αὐτὸ εἶναι τὸ μισοῦ γραφτὸ καλὲ ρωμιοῦ τεχνίτη.

—

Στὴ μεγάλη αἴθουσαν τοῦ Ζαππεῖου ἔχουν ἐκτελεσθεῖ ὅλοι οἱ πίνακες, μικροὶ καὶ μεγάλοι, τὰ σχέδια καὶ τὰ σκίττα τοῦ Χατζῆ, ὅσα δηλαδὴ δὲν εἶχανε πουληθεῖ στὸ διάστημά ποὺ ζούσε. Μπορεῖ ὅμως ἀπὸ τὴν ἐκτέσθιν αὐτὴ τῶν ἔργων τοῦ πλατύτατα νὰ τόνε κρίνει κανένας, γιατί βρίσκονται μέτα καὶ ὅλα του σχεδὸν τὰ ἔργα, καθὼς κι' ὁ μεγάλος του πίνακας τῆς Νυμφῆος τῆς Ἑλλάς, ποὺ σύνθεσε μ' εἰδικὴ ἐντολὴ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν, ἃ δὲν κάνουμε λάθος. Ἦνα περίεργον θὰ παρατηρήσουμε πρῶτα πρῶτα, θέλοντας νὰ παραβάλουμε τὰ πρῶτα σχέδια τῶν ἔργων του, τὰ σκιαγραφήματά του, μ' αὐτὰ τὰ ἴδια πάλι σὺν εἶναι ἐκτελεσμένα. Χωρὶς στὴν ἐκτέλεσίν τους νὰ ὑστεροῦνε